Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100180

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онісковець Богдана Іванівна

2. Oniskovets Bohdana I.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Психологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-12-2021

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.453.008

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.81.61

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості емоційних станів жінок літнього віку, хворих на ішемічну хворобу серця

2. Psychological features of emotional states of elderly women with coronary heart disease

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено вирішенню проблеми емоційних станів жінок літнього віку, хворих на ішемічну хворобу серця. Спираючись на результати теоретичного аналізу психологічних особливостей жінок літнього віку, хворих на ішемічну хворобу серця, можемо стверджувати, що важливим є врахування не лише особистісних характеристик, але і певних емоційних станів. Теоретично з'ясовано, що низкою дослідників було виділено різноманітні особистісні характеристики хворих на ішемічну хворобу серця. Так, в структурі так званого особистісного типу «А» відзначені різні психологічні особливості, іноді суперечливі. Представленість в етіології та патогенезі хвороби особистісних, соціальних і біологічних факторів у кожного конкретного хворого може бути різною. Крім того, інфаркт міокарда можливий і у особи, «що не вкладається в класичний коронарний особистісний профіль» (наприклад, у пацієнта, що палить, страждає на ожиріння, і при цьому не має особистісних особливостей типу «А»). У контексті проблематики проведено ґрунтовний

аналіз значної кількості статистичних досліджень та сучасних наукових праць, що дав змогу констатувати, що при виявленні конкретних особистісних характеристик, питання про те чи є ці характеристики преморбідними або сформованими в результаті хвороби не завжди має однозначну відповідь. Теоретично з'ясовано, що негативні почуття погіршують функціональний стан серця, викликаючи його електромагнітну дестабілізацію. Серед основних механізмів, через які реалізується патогенний вплив стресу при ІХС можна назвати: підвищене виділення катехоламінів, що призводить до збільшення потреби міокарду в кисневі внаслідок зростання частоти серцевих скорочень, артеріального тиску і сили скорочення міокарду; порушення судинного тонусу епікардіальних артерій і мікроциркуляції; підвищення агрегації тромбоцитів, секреції деяких факторів згортання крові, зниження фібринолітичної активності крові. На основі проведеного теоретичного аналізу наукових досліджень проблематики нами виявлено, що на формування конкретних станів можуть впливати біологічні, соціальні та особистісні фактори. Виходячи із аналізу літератури було визначено, що компоненти психоемоційних станів пацієнтів з ІХС складаються з комплексу психофізіологічних чинників, що включають в себе: специфіку емоційно-негативних станів, таких як тривога, депресія, астенія, ворожість тощо, а також особливості соматичного стану, клінічні прояви ІХС та супутні зміни психоемоційної сфери; специфіку психотравмуючих ситуацій; особистісні особливості, зокрема, агресивність, а також тривожність, невротичність і депресивність в структурі своїх особистісних характеристик. З'ясовано, що поряд із тривалим емоційним перенапруженням значну роль при захворюванні на ІХС літніх жінок відіграють гостра та хронічна травматизація психіки, психоемоційні розлади, найбільш значущими серед яких є депресивні та тривожно-фобічні. Крім того, при депресії мають місце такі поведінкові чинники, як небажання пацієнтів приймати медикаментозні препарати та дотримуватись призначеного режиму.

2. The dissertation is devoted to solving the problem of emotional states of elderly women with coronary heart disease. Based on the results of theoretical analysis of the psychological characteristics of elderly women with coronary heart disease. we can say that it is important to take into account not only personal characteristics, but also certain emotional states. Theoretically, a number of researchers have identified a variety of personal characteristics of patients with coronary heart disease. Thus, in the structure of the so-called personality type "A" there are various psychological features, sometimes contradictory. Representation in the etiology and pathogenesis of the disease of personal, social and biological factors in each patient may be different. In addition, myocardial infarction is possible in a person "who does not fit into the classic coronary personality profile" (for example, a patient who smokes, is obese, and has no personality traits of type "A").In the context of the issue, a thorough analysis of a large number of statistical studies and modern scientific works, which allowed us to state that when identifying specific personality characteristics, the question of whether these characteristics are premorbid or formed as a result of the disease does not always have an unambiguous answer. It is theoretically found that negative feelings worsen the functional state of the heart, causing its electromagnetic destabilization. Among the main mechanisms through which the pathogenic effects of stress in coronary heart disease are: increased secretion of catecholamines, which leads to increased myocardial oxygen demand due to increased heart rate, blood pressure and myocardial contraction; violation of vascular tone of the epicardial arteries and microcirculation; increased platelet aggregation, secretion of some coagulation factors, decreased fibrinolytic activity of blood. Based on the theoretical analysis of scientific research, we found that the formation of specific conditions can be influenced by biological, social and personal factors. Based on the analysis of the literature, it was determined that the components of psycho-emotional states of patients with coronary heart disease consist of a set of psychophysiological factors, including: the specifics of emotionally negative states such as anxiety, depression, asthenia, hostility, etc. somatic condition, clinical manifestations of coronary heart disease and concomitant changes in the psycho-emotional sphere; specifics of psycho-traumatic situations; personality traits, in particular, aggression, as well as anxiety, neuroticism and depression in the structure of their personal characteristics. Acute and chronic traumatization of the psyche, psycho-emotional disorders, the most significant of which are depressive and anxiety-phobic, have been found to play a significant role in the development of coronary heart disease in older women, along with prolonged emotional stress. In addition, in depression, there

are behavioral factors such as patients' reluctance to take medication and adhere to the prescribed regimen. We implemented the research tasks organizationally in three stages. At the first stage, the topic, purpose, hypothesis, subject and objectives of the study were determined, systematization and theoretical analysis of research on reproductive disorders in women in scientific sources. On the second - the selection and substantiation of methodical support of experimental research is carried out. On the third - directly formed a formative experiment and carried out an experimental test of research results and the effectiveness of the implemented author's program.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максименко Сергій Дмитрович
2. Maksymenko Sergiy Dmytrovych

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвинчук Леся Михайлівна

2. Lytvynchuk Lesia M.

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Наталія Федорівна

2. Shevchenko Nataliya Fedorivna

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чиханцова Олена Анатоліївна

2. Chykhantsova Olena A.

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кокун Олег Матвійович
2. Kokun Oleg Matviyovych

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Сердюк Людмила Захарівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Сердюк Людмила Захарівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.